

تغییرات رابطه با آمریکا در دهه ۱۳۵۰

۲ اردیبهشت ۱۴۰۴ ساعت ۱۴:۳۴

با روی کار آمدن کارتر و طرح نظریه حقوق بشر او در سال ۱۳۵۵ شاه وادار به اجرای سیاست آزادسازی فضای سیاسی کشور شد.

دهه ۱۳۵۰ از نظر تحولات بین‌المللی دهه خاصی بود و بر وضعیت سیاسی حکومت ایران نیز تاثیراتی داشت. مهم‌ترین تحولات بین‌المللی از جانب کشور آمریکا و انتخابات ریاست جمهوری آن بود. در این دهه کارتر از جناح دموکرات موفق شد ریاست کشور آمریکا را از آن خود کند. این موضوع به زعم شاه بر شرایط سیاسی و نیز سیاست‌های اتخاذی شاه تاثیرات زیادی داشت: «حکومت شاه به ویژه در دهه ۵۰، با تکیه بر درآمدهای نفتی و حمایت‌های فزاینده ایالات متحده، توانست ظرفیت سرکوبگر خود را افزایش دهد و با کاهش قدرت مخالفان تا حد زیادی آنان را کنترل کند اما این فرایند به عامل شکنندگی نظام سیاسی مبدل شد، چرا که تمرکزگرایی دولت‌های پادشاهی از میزان کثرت گرایی در جامعه می‌کاهد و بر شکنندگی سیاسی آن می‌افزاید ناخشنودی عمومی می‌تواند بر شخص واحدی، یعنی پادشاه تمرکز یابد و وفاق پر قوتی را رشد دهد. با روی کار آمدن کارتر و طرح نظریه حقوق بشر او در سال ۱۳۵۵ شاه وادار به اجرای سیاست آزادسازی فضای سیاسی کشور شد. اعلام فضای باز سیاسی که با هدف مقابله با بحران‌های داخلی پیگیری میشد حکومت شاه را دچار مخاطرات فزاینده‌ای کرد. شکست طرح‌های اصلاحات ناکارآمدی در رسیدن به هدف‌های اقتصادی، شکاف عمیق اجتماعی، فساد اداری و ناکامی حزب فرمایشی رستاخیر در جلب مشارکت عمومی، موجب کاهش شدید مشروعیت نظام سیاسی گردید. به طور طبیعی فضای باز سیاسی فرصت بیشتری در اختیار مخالفان قرار داد تا با انتقاد از دولت زمینه فعالیت‌های سیاسی را ایجاد نمایند. اگرچه شاه سعی کرد سخت‌گیری‌های گذشته را تجدید کند اما موج مخالفت‌ها و انتقادات چنان گسترش پیدا کرد که در سال‌های بعد (۵۷) و (۵۶) به طور کامل از کنترل رژیم خارج شد و طومار رژیم را در هم پیچید.»

منبع: علیرضا زهیری، عصر پهلوی به روایت اسناد ساواک، تهران، دفتر نشر و پخش معارف، ۱۳۷۹، ص ۲۸۹

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۵۰۰۶۵/تغییرات-رابطه-آمریکا-در-دهه-۱۳۵۰>